

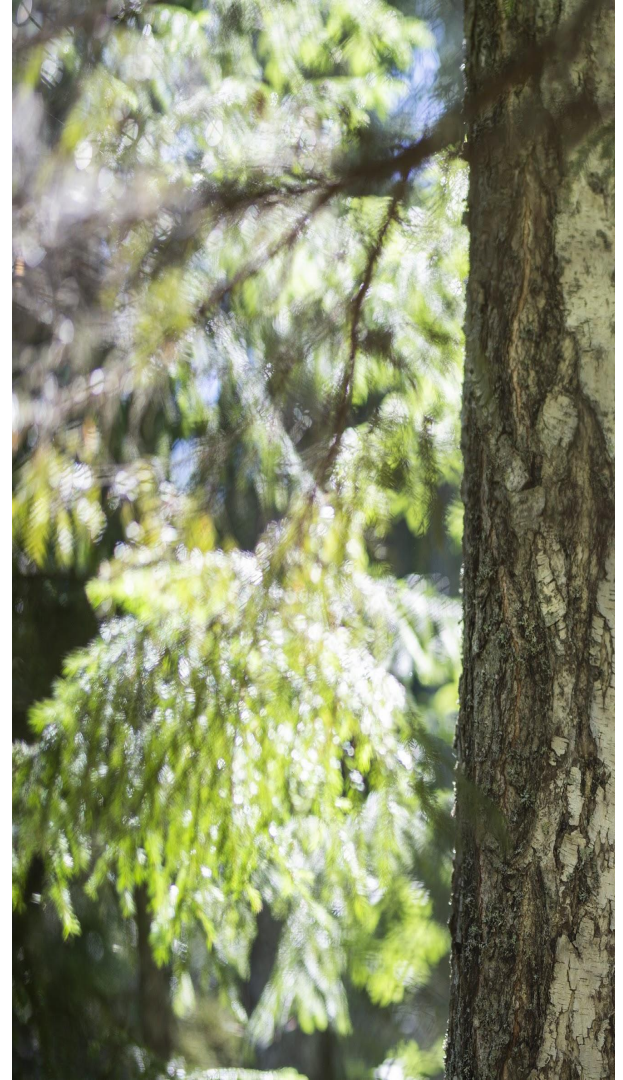
**Miten metsien
sopeutumiskykyä voidaan
edistää?**

Ilmastonmuutoksen eteneminen lisää riskejä luonnonvara-aloille

- muuttuva ilmasto -hitaasti etenevät muutokset mm. lämpötilat, sademäärät, ilmakehän CO₂-pitoisuus
- sään-ääri-ilmiöt; myrskyt, helle- ja kuivuusjaksot, talven sadanta
- vaikutukset vaihtelevat alueellisesti -maantiede ja paikalliset tekijät
- riski → arvio vaaratekijästä, kohteen alttiudesta ja haavoittuvuudesta

I

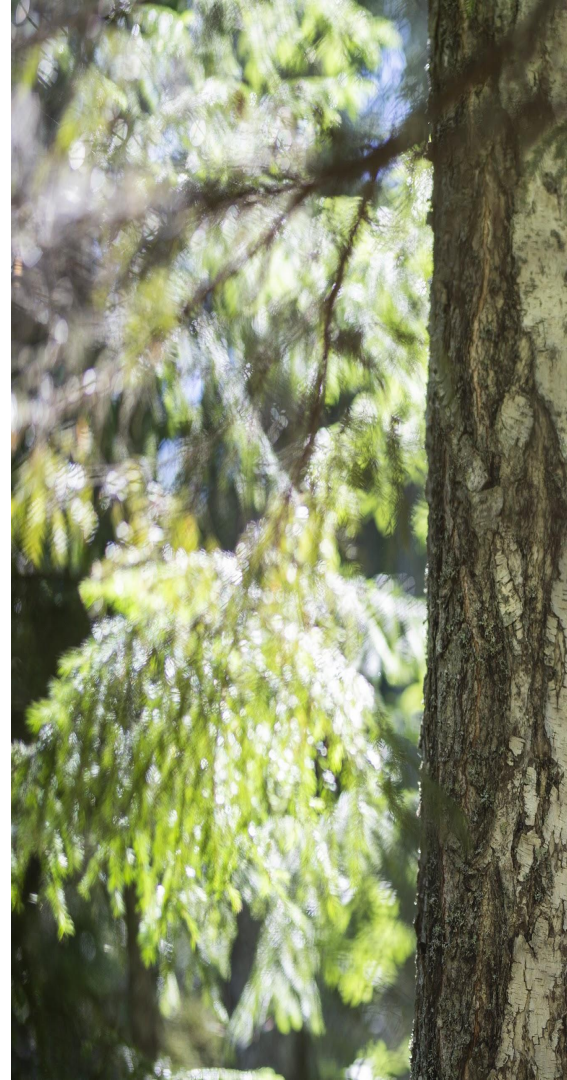

***“Ilmastonmuutos vaikuttaa monin suorien
ja epäsuorien tavoin ihmisiin,
yhteiskuntaan, talouteen ja luontoon.”
(Tuomenvirta ym. 2018)***

Muuttuvan ilmaston vaikutukset metsiin

- Lämpötilan nousu → puulajirunsaus, edellytykset sekametsille, puiden kasvu
- CO₂ nousu → edistää puiden kasvu
- Lämpötilan nousu → biottiset tuhonaiheuttajat, erityisesti hyönteiset hyötyvät lämpötilan noususta -> metsätuhoriski kasvaa
- Sadannan muutokset: kuivuus → metsäpalot, puiden kuivuusstressi
- Sadannan muutokset / talviaikainen sadanta → roudan puute, lumivauriot, eroosio, tulvat

Lähde: Luke 2023

Miten voidaan sopeutua?

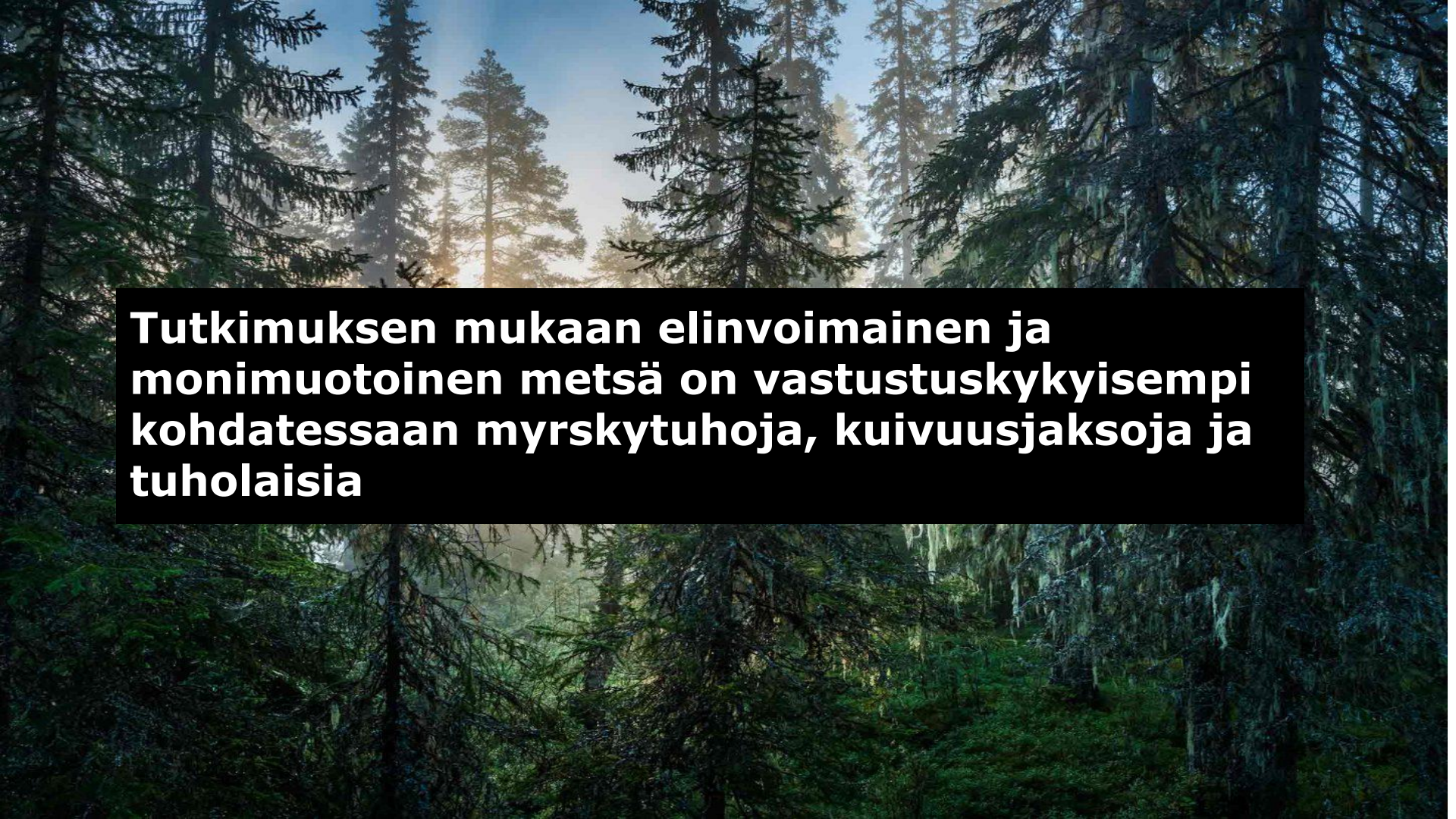
- **Talousmetsissä:** metsien hoitotoimet; oikea-aikaisuus ja suunnitelmallisuus -> riskien tunnistaminen ja seuranta
- Esim. Puulajit aina sopivalle kasvupaikalle, erityishuomiona kuusi (kuivuustressi, juurikäpää, tuulituhot, kirjanpainaja), sekapuustoisuuden lisääminen metsikkö- ja maisematasolla (riskien hajauttaminen), metsien tilan aktiivinen seuranta
- Lisäksi kasvupaikan tiheys -oikea-aikainen harvennus
- Monihyötyiset luonnonmukaiset ratkaisut, joissa yhdistyvät metsätalouden vesien suojeleminen, luonnon monimuotoisuus sekä metsänomistajien arvot ja arvostukset

Miten voidaan sopeutua?

- Muuttuvat ilmasto-olot heikentävät eri lajien elinolosuhteita lisäten yhtäältä uhanalaistumiskehitystä ja toisaalta hyödyttäen eteläisempien lajien ja vieraslajien levinneisyyttä.
- **Metsäluonnon monimuotoisuuden vahvistaminen:** kattava suojelualueverkosto! -mutta luonnonhoitotoimia tarvitaan myös talouskäytössä olevissa metsissä + puuntuotantoon huonommin soveltuvilla alueilla
- Keskeisiä toimenpiteitä: ekologisestisti arvokkaiden metsäluontotyyppien esiintymien ja rakennepiirteiden, kuten mm. vanhat ja kookkaat puut, lehtipuut, lahoppuut, mustikan ja puolukan peitteisyyden säilyttäminen
- Lisäksi heikentyneiden luontokokonaisuuksien laadun ylläpitäminen ja tarvittaessa ennallistaminen

Tutkimuksen mukaan elinvoimainen ja monimuotoinen metsä on vastustuskykyisempi kohdatessaan myrskytuhoja, kuivuusjaksoja ja tuholaisia

Mitä tarvitaan?

- **Luontokadon pysäyttäminen:** Luontopaneelin suosituksen mukaisesti maakunnille 30% oikeudellisen suojelun pinta-alatavoite (erilaiset luontotyypit), lisäksi 10% tiukasti suojeltua metsää (nyk. etelä-suomessa on noin 3%).
- Pinta-ala tavoitteiden lisäksi tunnistettava monimuotoisuuden kannalta arvokkaat kohteet sekä kehittyvät kohteet -erit. vanhat ja luonnontilaiset metsät vuoteen 2030 mennessä.
- Metso- ja Helmi- ohjelmien tunnettavuuden lisääminen, rahoituksen jatkuvuus
- Tilakohtaiset luonnonhoitosuunnitelmat
- Metsälain uudistaminen -metsätalouden luontohaittojen vähentämiseksi
- aiheuttaja maksaa -periaate ja luontohaittojen kompensointi

Säätely ja vastuut

- Kansallinen sopeutumisuunnitelma KISS 2030 -> yksi keskeinen linjaus: Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja luontokadon pysäyttäminen tukevat toisiaan vuoteen 2030 mennessä
- Sopeutumista edistetään poikkileikkaavasti useissa ohjelmissa ja lainsäädännössä mm. maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma, Metsätuholaki, Kansallinen metsästrategia 2025, Maakunnalliset metsäohjelmat, Vesiensuojelun tehostamisohjelma jne
- Monet sopeutumisen ja hillinnän toimet tukevat toisiaan
- toimijat: MMM, maakunnat, ELY-keskukset, kunnat, maanomistajat
- sopeutumistoimissa vastuut ja toimivalta jakaantuvat useisiin ketjuihin

Kiitos!

Lisätiedot:
Päivi Tikkakoski,
paivi.tikkakoski@sll.fi

